

Förvaltarskap och kärlek

Predikan nionde söndagen efter Trefaldighet 1 aug 2010 (2 årg).

Gudstjänsten var också avslutningen på Vindens Vänners seglarläger på Koviken.

Luk 12: 42–48

Herren svarade: "Tänk er en trogen och klok förvaltare som av sin herre blir satt att ha hand om tjänstefolket och dela ut maten åt dem i rätt tid. Salig den tjänaren, när hans herre kommer och finner att han gör vad han skall. Sannerligen, han skall låta honom ta hand om allt han äger. Men om den tjänaren tänker: Det dröjer innan min herre kommer, och så börjar slå tjänstefolket och äta och dricka sig full, då skall hans herre komma en dag när han inte väntar honom och vid en tid som han inte vet om och hugga ner honom och låta honom dela lott med de trolösa. Den tjänaren som vet vad hans herre vill men ingenting förbereder och inte handlar efter hans vilja, han skall piskas med många rapp. Men den som av okunnighet gör sådant som förtjänar prygel, han skall bara piskas med några få rapp. Av den som har fått mycket skall det krävas mycket, och den som har anförtrotts mycket skall få svara för desto mera.

Gud är kärleken. Han älskar alla människor och varje människa. Du behöver inte vara begåvad eller vacker, lydig eller snäll, inte ens speciellt from för att han skall älska dig. Han älskar var och en ändå. Han tröstar oss när vi är sorgsna, han förlåter oss när vi gjort fel, han överser med våra klantigheter och han gläds tillsammans med oss när vi gjort något bra. Gud är kärlekens kraft i världen. I grunden är det därför som vi samlas här i kyrkan i dag. Om Gud inte vore kärlekens kraft skulle allt det vi kallar kristen tro, kyrka och gudstjänst vara tomt och onödigt, kanske till och med hotande och hemskt.

Men hur går det ihop med den här texten? Här möter vi i en ganska brutal liknelse i form av en sträng arbetsgivare som visar sitt missnöje på hårda och motbjudande sätt. Det står till och med "hugga ner" och "piska med många rapp". Det är svårt att få ihop det med bilden av Gud som kärleken, den som förlåter allt och den som inte ställer några villkor för att älska oss.

Det är många predikanter som har haft svårigheter med en del av den här texten, och kanske är det frestande att hoppa över den och välja något som verkar snällare och därmed lättare att predika över. Jag skall inte förneka att Gud kan vara sträng ibland. Men det är på inte alls så att Jesus föreslår att man har rätt att slå eller döda sina anställda om dom bär sig illa åt mot kollegerna och super på jobbet. Inte heller att är det någon bra idé att piska den som inte klarar sina arbetsuppgifter. Och det är absolut inte så att Gud tänker ta livet av den som inte gör som han vill. Det är en riktigt dålig idé att försöka använda sådana dåliga ordningar från forntiden som föreskrifter hur vi bör leva i dag.

Det är väl helt enkelt på det sättet att Jesus ramar in sitt egentliga budskap med den typ av berättelse som åhörarna omedelbart kan förstå. Den som missköter sig råkar illa ut och den som inte förvaltar sitt uppdrag på ett bra sätt råkar ut för obehagligheter. Så var det på Jesu tid och så är det i dag.

Om Jesus hade förklarat samma sak i dag, i en liknelse, kanske det hade handlat om någon som får ett uppdrag i bostadsrättsföreningen och missköter det, eller om en advokat som klantar till det så att hans klient lider skada, eller om en ledare för ett ungdomsgång som lovar att ta hand om en grupp och vara aktsam om en lokal, men i stället bråkar och förstör. Jag tror att ni förstår poängen. Ramberättelsen kan verka främmande, men om vi byter ram kan det bli tydligare vad Jesus egentligen vill ha sagt.

För, tro det eller ej, det handlar faktiskt om kärlek! ”En klok och trogen förvaltare”, som det heter i texten, har ett uppdrag: att hjälpa dem som arbetar, se till att de får mat och styra upp saker och ting så att de fungerar. Om vi tänker efter lite så inser vi att han säkert måste lösa upp många knutar och verkligen bry sig om människorna som han har ansvar för. Han måste fråga den som verkar ledsen vad det är för fel, ta itu med någon annan som är arg och ovetig mot sina kamrater, hjälpa den som är så orolig för sin sjuka mamma att han inte kan koncentrera sig.

Kärlek kan framstå som ett högstämt och upphöjt begrepp. Och visst är kärleken hög och märklig. Men den är samtidigt praktisk, verklig, påtaglig. ”Kärlek är saklig omsorg om andra människor” har en klok tänkare sagt. Den höga och eviga kärleken hänger ihop med praktiska och vardagliga saker, med hur vi lever här och nu. ”Ty av den kärlek som går genom världen, föll ock en strimma in i min själ (E G Geijer)”.

Saklig omsorg, vart leder det våra tankar? Jag läste för många år sedan en intervju med en klok erfaren präst, och hans raka formulering har följt mig sedan dess: ”Man mår helt enkelt bättre om man gör något för andra människor”. Låt oss därför se lite på vad vi skulle behöva tänka på och öva upp för rätt kunna förvalta ”den kärlek som går genom världen”.

En väldigt viktig sak är ju att lyssna. Vad har en annan människa för behov egentligen – ja det bästa är ju att försöka få henne att tala om det själv. En del människor är väldigt duktiga lyssnare – och det är en stor gåva. Att lyssna på ett riktigt sätt till andra människor är inte lätt: det kan i vissa fall kräva både en riktig inställning och en bra utbildning. Men en del människor, och jag kanske hör till dem, har tappat bort detta, och nästan vant sig av med att lyssna. De av oss som är lärare eller predikanter är ofta alltför snabba att tala om hur det är. ”Jesus är svaret” – men hur löd frågan egentligen? Sommarprataren Håkan Lantz, i går, en riktigt smart uppfinnare talade länge om hur viktigt det var även för forskare och tekniker att tänka sig för noga innan man tror att man har svaret på en fråga.

En annan praktisk handling i kärlek är söka upp den som är ensam. Vi människor behöver varandra. Så har det alltid varit, men i dagens samhälle är det ovanligt många som är ensamma och som känner sig ensamma. (Antagligen fler än på Jesu tid.) Vem känner du som verkar ensam men som sällan klagat över det? Ett besök, ett telefonsamtal, brev eller mail kan göra livet i ett slag mycket ljusare. Det är ett bra sätt att förvalta din tid; för handen på hjärtat, du har nog inte *så* bråttom att du inte har tid med ett samtal eller ett brev, åtminstone inte alltid?

Jag sade nyss att kärlek kan bli ett lite högstämt ord. Och att kärlek är att vårda relationer, att lyssna och att lindra ensamhet, är också fint och passar att säga i kyrkan. Men den här förvaltaren, han hade också mycket praktiskt att ta hand om. I hans värld var handlade det säkert om att vårda arbetsredskapen, se till att det som skördats eller tillverkats kom iväg till marknaden, att de som arbetade fick mat i rätt tid. Många praktiska saker att förvalta.

Kanske behöver vi då och då påminna oss att kärleken, den sakliga omsorgen om vår nästa, också handlar om sådant. Praktisk omsorg som andra människor behöver och har glädje av. Jag tror att ni som just varit på Vindens Vänners läger kan se detta väldigt tydligt. På ett läger är var och en beroende av att andra ställer upp, tänker i förväg, ser vad som behövs och lägger på ett extra kol när det är bråttom. Jesus talar så klokt i texten om att den som har fått mycket, som har stora talanger, också bör göra mycket. Samtidigt måste han ha tänkt att det finns mängder av små saker som inte kräver någon storslagen begåvning eller avancerad planering. Det är helt vardagliga tjänster av vanliga hyggliga kamrater, och de har precis samma värde.

Det är viktigt att få sagt att den som är bättre på att visa omtanke genom praktiska handlingar och vardagliga tjänster inte är mindre värd än den som är fin på terapeutiska samtal eller tröstande och lyftande ord. I vårt uppdrag att förvalta Guds kärlek i världen behövs alla slags talanger. Gud har nytta av många former av god vilja.

Men går vi till texten igen så ser vi att det faktiskt finns en gradering, men av annat slag. Jesus säger att om någon missköter sitt uppdrag av okunnighet så är det inte så farligt. Värre är om det sker av illvilja, nonchalans eller supighet. Det där är något som vi i första hand kan rikta mot oss själva.

Om jag kommer överens med en vän om ett möte som är särskilt viktigt för honom eller henne, och sedan bara struntar i det eller går på fotboll i stället, då är det ganska allvarligt. Om jag tappat bort lappen med mobilnumret, eller missar tunnelbanan, är det tråkigt, men en mindre sak.

Jag har själv några pinsamma minnen av när jag lovat göra saker och de helt enkelt fallit bort ur minnet. Att göra andra besvikna är tungt. De berörda människorna kanske förlåter en, och Gud förlåter en säkert. Det svåra i ett sådant läge är att förlåta sig själv... Det är faktiskt bra att hitta på olika knep att inte glömma bort att göra saker (i synnerhet när man börjar bli lite äldre).

En gode förvaltaren kan vara den som hjälper andra ur ledsenhet och sorg. Det kan vara den som kommer ihåg sina vänner – i synnerhet de ensammaste då ingen annan gör det. Det kan vara den som lagar nyttig och lagom mycket mat åt sina medmänniskor. Det kan vara den som kommer ihåg att dra upp kanoterna eller bara plockar upp skräp (även om ingen har bett om det).

Att förvalta kärleken betyder allt detta: inte bara det fina och högstämnda och inte bara det praktiska och sakliga. Men det handlar alltid om människor och om hur vi lever inneslutna i Guds kärlek tillsammans med varandra.

Om du får syn på i den kärlek som Gud erbjuder och öppnar dig för den, så kommer den alldeles säkert att märkas i ditt eget liv. Du behöver inte vara det minsta rädd att Gud skall dyka upp som någon beskäftig tidsstudieman eller straffande utvärderare över ditt liv.

Gud är kärleken. Han älskar alla människor och varje människa. Du behöver inte vara begåvad eller vacker, lydig eller snäll, inte ens speciellt from för att han skall älska dig. Gud älskar var och en ändå. Han tröstar oss när vi är sorgsna, han förlåter oss när vi gjort fel, han överser med våra klantigheter och han gläds tillsammans med oss när vi gjort något bra.